

Titel: text, [fonem] 145-0020

Citation: "text, [fonem] 145-0020", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 3. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_145-shoot-wacc-1992_0005_145_fonem_0020_p3_bP2_TB00003/facsimile.pdf (tilgået 29. maj 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

A en "coefficient consonantique" kan næppe, som Hj. gør, anføres som bevis for en funktionel definition af denne art. ~~xxxxxxxxxxxx~~
~~xxxxxxx~~ Det er i hvert fald intet nyt, da netop vokal- kons. altid har været bestemt funktionelt, og videre gaar han ikke). Den der først har fremhævet denne side af det strukturelle er Sapir, ~~1918~~ samtidig betonedede han fonemets psykiske realitet samt ~~xxxx~~ forskellige "value" i forsk. sprog, fordi de i nogle er betydningsskillede i andre ikke. Hos ham findes altsaa alle de ~~xxxxxxxxxxxxxxx~~ i det foregaaende nævnte synspunkter. Det omtales først i hans bog Language 1921, og senere har han i ~~xxxx~~ artiklen "sound patterns in language" (B 13) nærmere udførelse af hvordan fonemer hører sammen i kategorier efter homoplant funktion. To lydsystemer kan være fonetisk ens, systematisk helt forskellige og omvendt. ~~xxxxxx~~ Fonemerne opstilles i pattern, dels paa grundlag af fonetisk slægtskab, dels p.g.r. af deres deltagelse i morfologiske alternationer (wife-wives giver slægtskab mellem f og v) og endelig p.g.r. af deres kombinationsmulighed, p,t,k kan ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ staa i de samme stillinger (init. og finalt, efter s og foran r i forlyd) osv, de hører derfor sammen i en kategori. - Og ~~z~~ kan høre sammen med w,r,m,n hvis det har samme komb. som disse snarere end med s. -- Sapir siger desuden at der er forskel paa udlad s svarende til indlyds s og sv. til indlyds z, man vil i sidste tilf. skrive det z. - Og senere (B14) giver han ek. paa indianernes nedskrift af deres modersmaal, de nedskriver latente lyd fonemer, ~~xxxxxxxxxxxx~~ ideale lydverdier ~~xxx.)xxxxx~~ ~~xxxxxxx~~ (selv om aktualisationene kan være anderledes i bestemte forbindelser) os.v. -

Dette har især haft betydning i amerikansk lingvistik, s.p.c for Bloomfield, og for Hjelmslev.

Helhedsansynet har isvrigt heller ikke været fremmet for tidligere forskere, selv om det er blevet mere betonet i de senere aar. At man i historisk sprogvidenskab skal se paa helhedens udvikling, ikke paa et enkelt element er betonet af Meillet, Schuchardt, Luick o.s. (omtalt af Schrijnen, B6 og af Vachek/Luic

Londonskolen

Londonskolen er identisk med Daniel Jones, ~~fx~~ han er dens stifter og ingen af hans elever har givet noget teoretisk bidrag, de har kun arbejdet efter hans anvisninger ~~xxxx~~ med konkrete sprog (Ida Ward afrikansk, Armstrong fransk, Coustenoble fransk og provençalsk, Mc Carthy engelsk). - ~~see et sige~~

Forudsætningen for Daniel Jones' fonemlære er/udelukkende ønsket om at skabe en simpel ortografi dels for engelsk dels for hidtil uskrevne afrikanske sprog. Den strukturelle lingvistik har han hørt om paa kongresser, men han har ikke læst meget af det, og den betyder næppe noget for ham, en vis historisk forbindelse er der med den slaviske tradition derved at Jones (ifl. forordet til The Phoneme (B 20) ~~xxxxxx~~ først har hørt om "the idea of the phoneme" af Baudouin de Courtenays elev Šerba i 1911. Men han er ikke påvirket af psykologismen.

Jones' fonemlære har altsaa et rent praktisk formaal, og han er derfor heller ikke interesseret i at opstille systemer, men kun i at opstille inventaret af fonemer. Der er ikke en eneste systemopstilling i la Prager skolen i hans store bog om fonemet, og intet om fonemkombinationer, der er end ikke et eneste fuldstændigt inventar, han behandler kun enkeltsprogsmaal fra